

MUZE ŠTO JE TO?

Napisala i
ilustrirala
MAJA GJAJIĆ

Prekrasan sunčan dan. Sunce se probudilo iza obzorja. Svojim zrakama obasjava ZLATNU DOLINU. Naš razred danas će posjetiti požeški Muzej. S učiteljicom smo sjeli u autobus. Lagano smo krenuli kroz pitoma polja urešena zlatnim klasjem, ponosnim stabljikama kukuruza, repom i duhanom, pa sve preko brežuljaka kroz redove vinograda. Stigli smo u POŽEGU na glavni barokni trg. Grad se budio u vrevi ljudi i automobila. Iza zavjetnog kipa Svetog Trojstva stoji crno bijela zgrada drugačija od drugih. To je GRADSKI MUZEJ POŽEGE.

O njima brinu i čuvaju ih djelatnici muzeja, KUSTOSI.

Pročitala sam da je MUZEJ ustanova u kojoj se nalaze stari predmeti iz naše prošlosti.

Postoje povijesni, arheološki, etnografski, prirodoslovni, tehnički i umjetnički muzeji.

Muzej?

ŠTO JE TO MUZEJ?

Ušavši ispod požeških slikovitih BOLTI samo su nas vrata dijelila od tog tajanstvenog mjesta. Učiteljica nam je postavila pitanje, a odgovori su brzo uslijedili...

Nakon što nas je učiteljica upozorila na pravila ponašanja u muzeju, svi smo se znatiželjno okrenuli prema velikim teškim vratima i bez daha čekali. Vrata su se počela razmicati. Iz muzeja nas je obasjala svjetlost prošlosti.

Dobrodošli u
**GRADSKI MUZEJ
POŽEGE** koji je 1924.
godine osnovao
JULIJE KEMPF

kustosi muzeja izrazili su nam dobrodošlicu i pozvali nas bliže

Ne nema,
ali zato se ovdje
čuvaju ostaci
mamuta.

Ima li ovdje
ostatka
dinosaurusa?

Danas ćete otkriti
tajne koje se skrivaju
među zidovima ove zgrade.
U školi ste sigurno već
nešto saznali o muzejima

Vidim da ste vrlo
znatiželjni i
zainteresirani
pa bi bilo najbolje da
odmah krenemo
u razgledavanje...

It's
me!

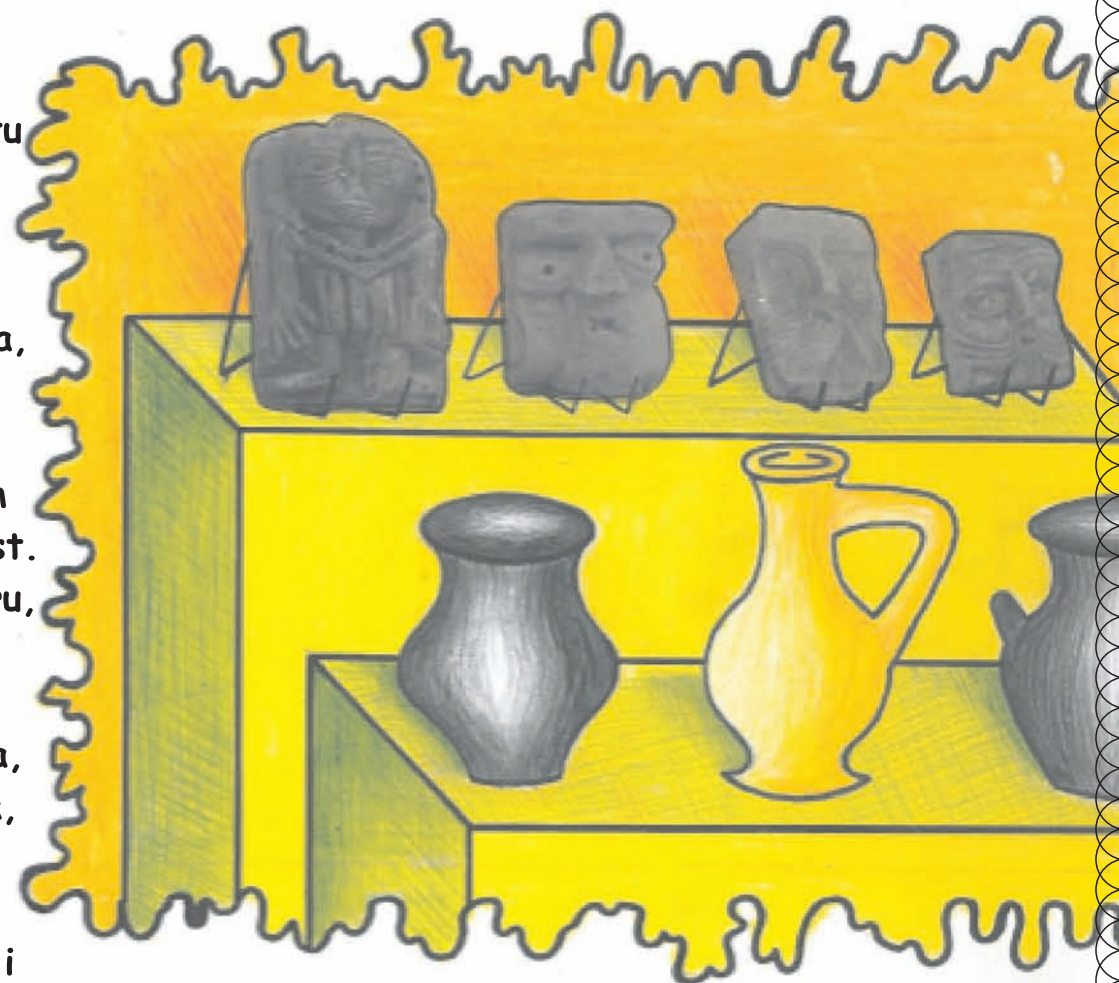

Ovdje možete pogledati **ARHEOLOŠKU ZBIRKU** s ostacima mamuta iz starijeg kamenog doba kao i predodžbu slike kako su oni tada izgledali. Iz mlađeg kamenog doba pronađeni su ostaci keramičkih posuda starih 8000 godina, koji pokazuju da je Požega jedno od najstarijih naselja u Slavoniji.

Bakreno i brončano doba ostavilo je cjelovite keramičke posude pronađene u blizini Požege, Jakšića, Grabarja i Zarilca.

Crne posude, urne pronađene na nalazištu u Kaptolu služile su za pohranu pepela pokojnika. Izložena ratna oprema, oruđe i nakit, ostaci su željeznog doba. Rimljani na požeškom području od 1. do 4. st. imali su bogatu kulturu, na što ukazuju pronađeni novac, ostaci posuda, nakita, nadgrobnih spomenika, temelji zgrada koje su i tada građene s centralnim grijanjem i vodovodom.

A pitate se vjerojatno, kakve nas to glave gledaju? To su Rudinske glave s najvažnijeg nalazišta u požeškom kraju, gdje su otkriveni temelji benediktinske opatije i romaničke crkve sv. Mihovila iz srednjeg vijeka.

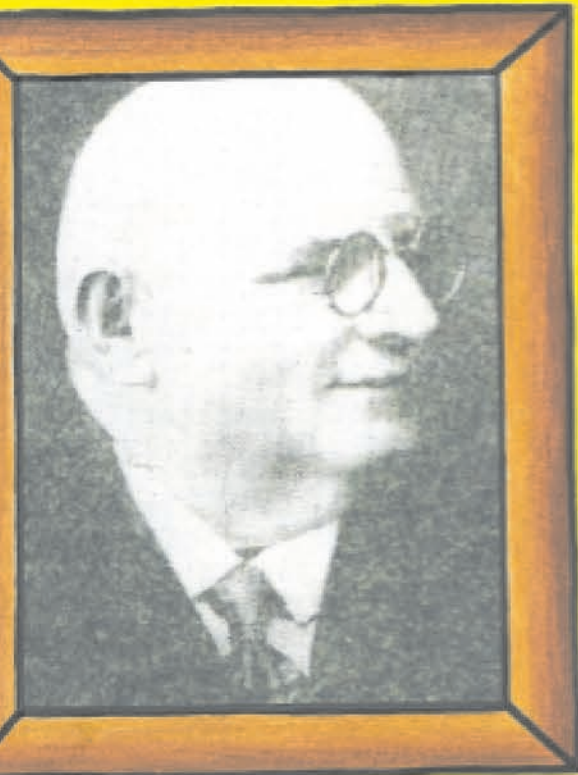
Dokumenti i predmeti **POVIJESNOG ODJELA** pokazuju da je Požega (prvi puta spomenuta 1227. godine) bila važno političko, gospodarsko, crkveno i kulturno središte.

Požegu 1573. godine zauzimaju Turci koji su njome vladali 150 godina. Zaslugom Fra Luke Ibrišimovića Sokola i naroda 1688. godine je oslobođena.

Carica Marija Terezija 1745. godine obnavlja Požešku županiju, a 1765. godine Požegi daje status slobodnog i kraljevskog grada. U obnovi života grada važnu ulogu imali su Isusovci koji su 1699. godine osnovali Gimnaziju. Povijesni odjel čuva vrijedne isprave, predmete obrtnika, karte, zastave, ključ i pečat grada. Požegu i danas krasi stare srednjovjekovne crkve Duha Svetoga, crkva sv. Lovre, barokna crkva svete Terezije, danas katedrala, Isusovačka kolegija, danas zgrada Požeške biskupije, gradska vijećnica i niz baroknih jednokatnica koje Požegu čine jedinstvenim gradskim središtem u Hrvatskoj.

Uz Požegu su vezane znamenite i poznate osobe: književnik i gradonačelnik Franjo Ciraki, na slici u sredini,

učitelj i povjesničar, Julije Kempf, na lijevoj slici.

Tko su ljudi na ovim fotografijama i slikama i zašto su važni za povijest Požege?

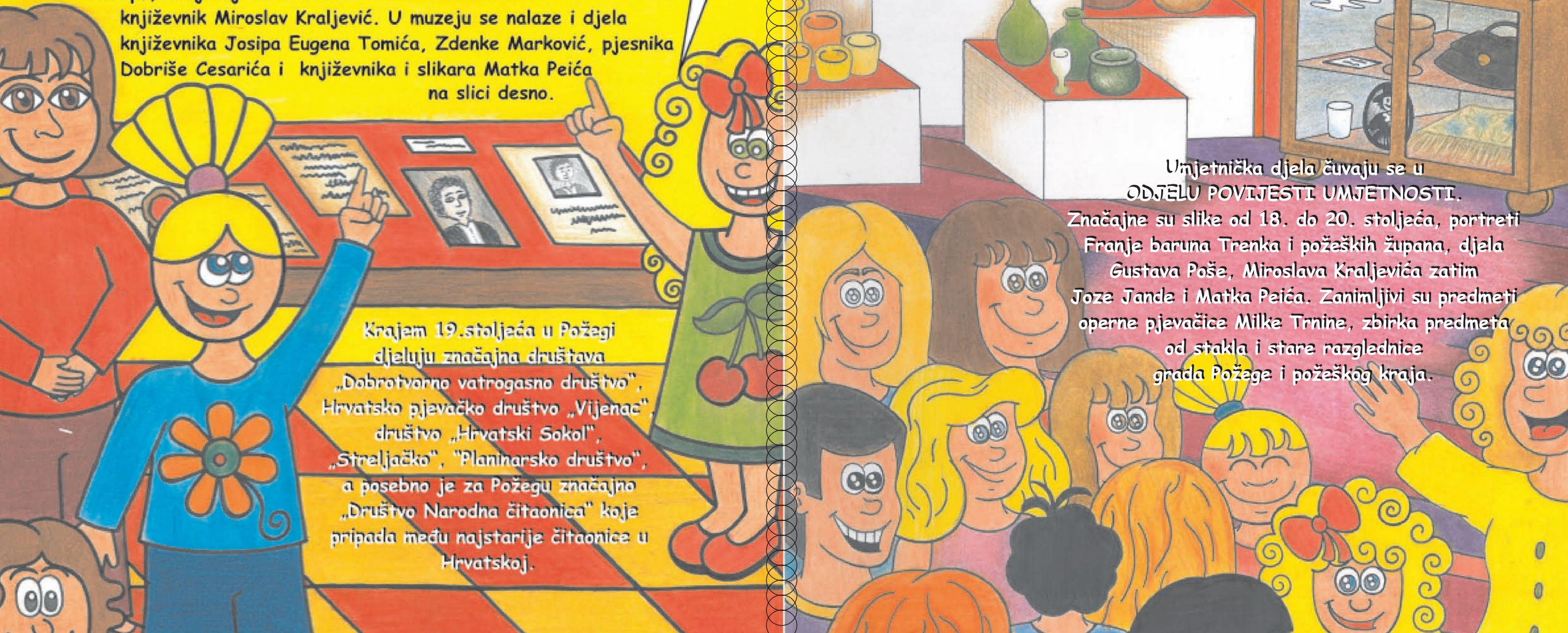
književnik Miroslav Kraljević. U muzeju se nalaze i djela književnika Josipa Eugena Tomića, Zdenke Marković, pjesnika Dobriše Cesarića i književnika i slikara Matka Peića na slici desno.

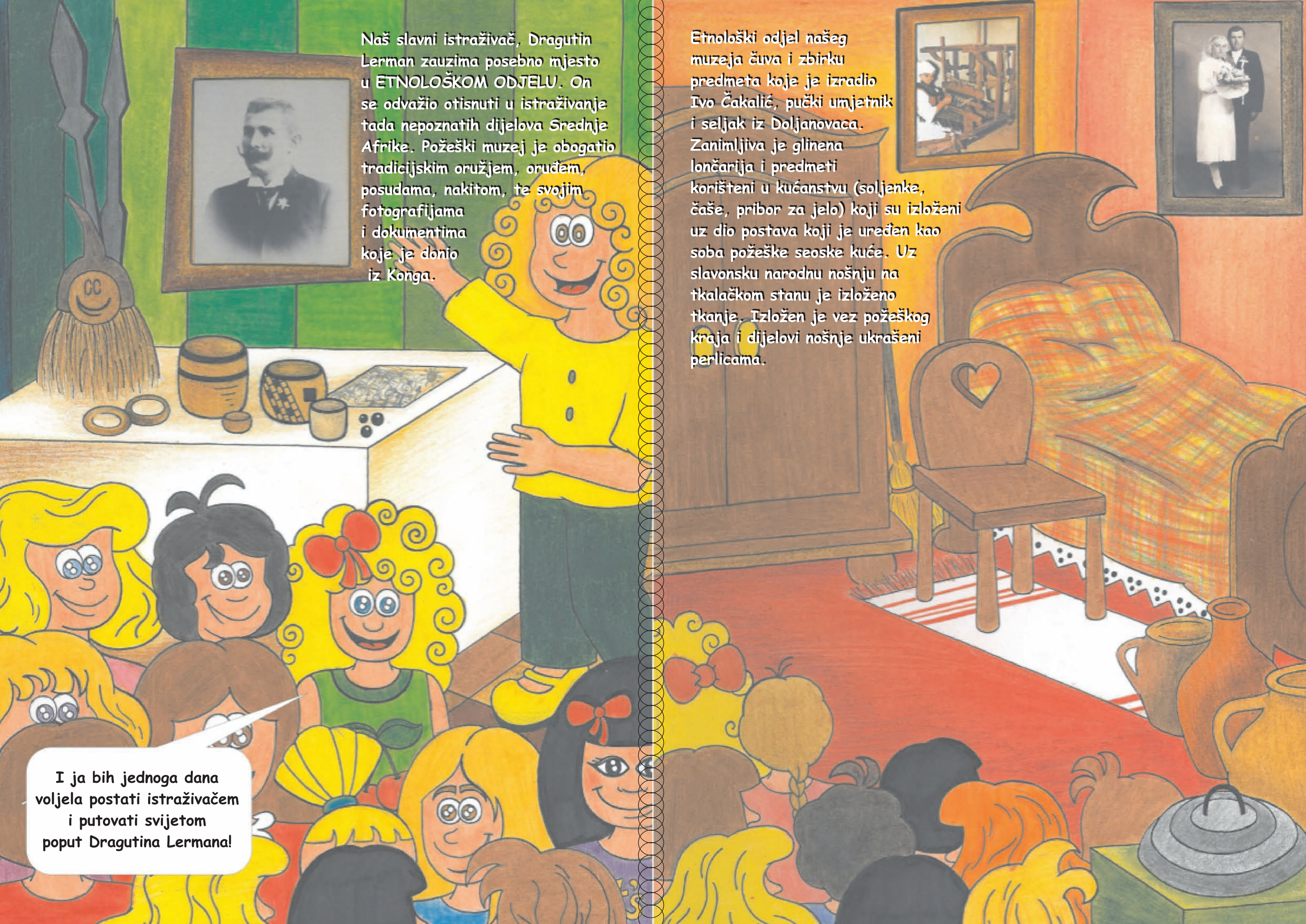
Umjetnička djela čuvaju se u **ODJELU POVIJESTI UMJETNOSTI.**

Značajne su slike od 18. do 20. stoljeća, portreti Franje baruna Trenka i požeških župana, djela Gustava Poše, Miroslava Kraljevića zatim Joze Jande i Matka Peića. Zanimljivi su predmeti operne pjevačice Milke Trnine, zbirka predmeta od stakla i stare razglednice grada Požege i požeškog kraja.

Krajem 19. stoljeća u Požegi djeluju značajna društava „Dobrotvorno vatrogasno društvo“, Hrvatsko pjevačko društvo „Vijenac“ društvo „Hrvatski Sokol“, „Streljačko“, „Planinarsko društvo“, a posebno je za Požegu značajno „Društvo Narodna čitaonica“ koje pripada među najstarije čitaonice u Hrvatskoj.

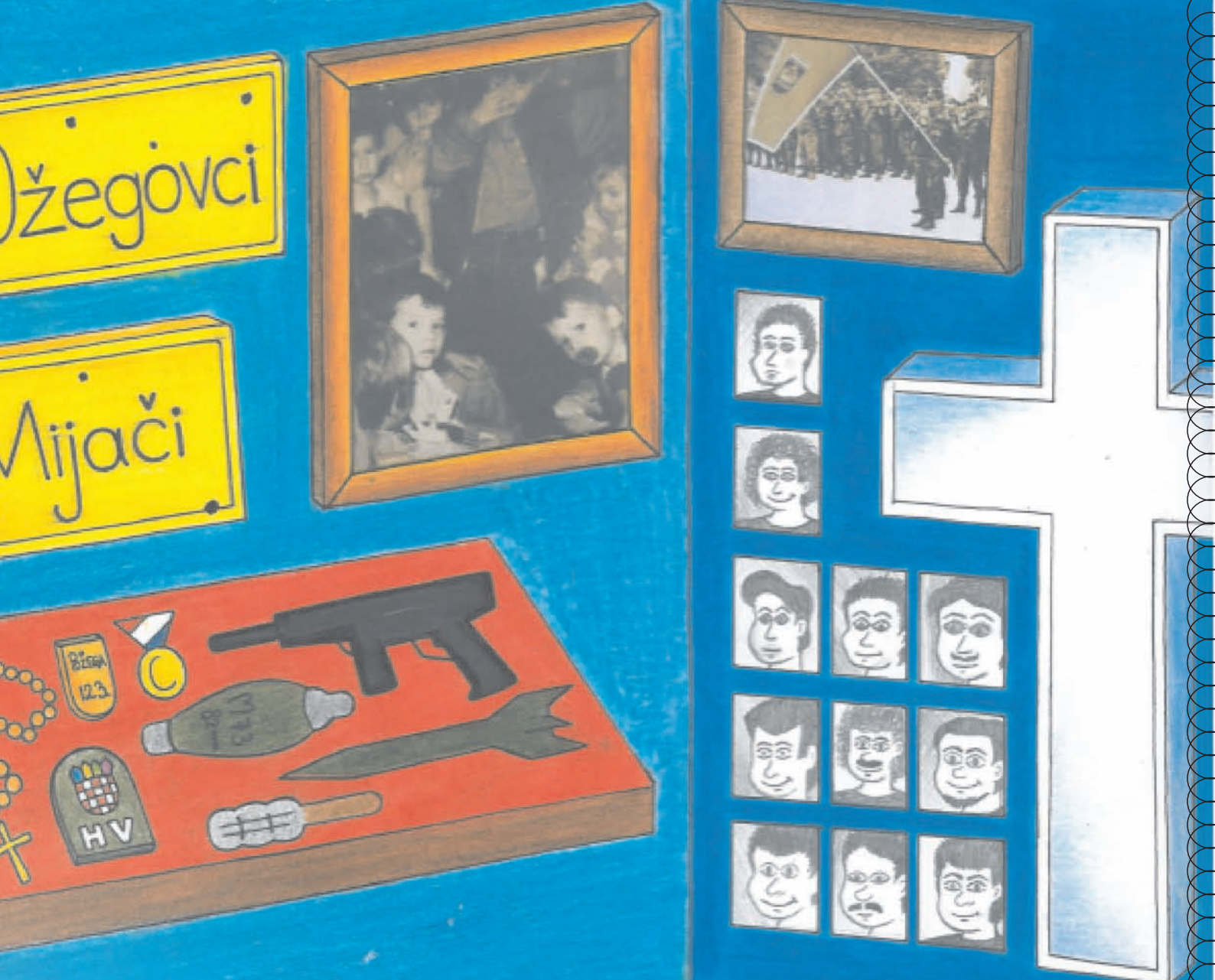

Naš slavni istraživač, Dragutin Lerman zauzima posebno mjesto u ETNOLOŠKOM ODJELU. On se odvažio otisnuti u istraživanje tada nepoznatih dijelova Srednje Afrike. Požeški muzej je obogatio tradicijskim oružjem, oruđem, posudama, nakitom, te svojim fotografijama i dokumentima koje je donio iz Konga.

Etnološki odjel našeg muzeja čuva i zbirku predmeta koje je izradio Ivo Čakalić, pučki umjetnik i seljak iz Doljanovaca. Zanimljiva je glinena lončarija i predmeti korišteni u kućanstvu (soljenke, čaše, pribor za jelo) koji su izloženi uz dio postava koji je uređen kao soba požeške seoske kuće. Uz slavonsku narodnu nošnju na tkalačkom stanu je izloženo tkanje. Izložen je vez požeškog kraja i dijelovi nošnje ukrašeni perlicama.

I ja bih jednoga dana voljela postati istraživačem i putovati svijetom poput Dragutina Lermana!

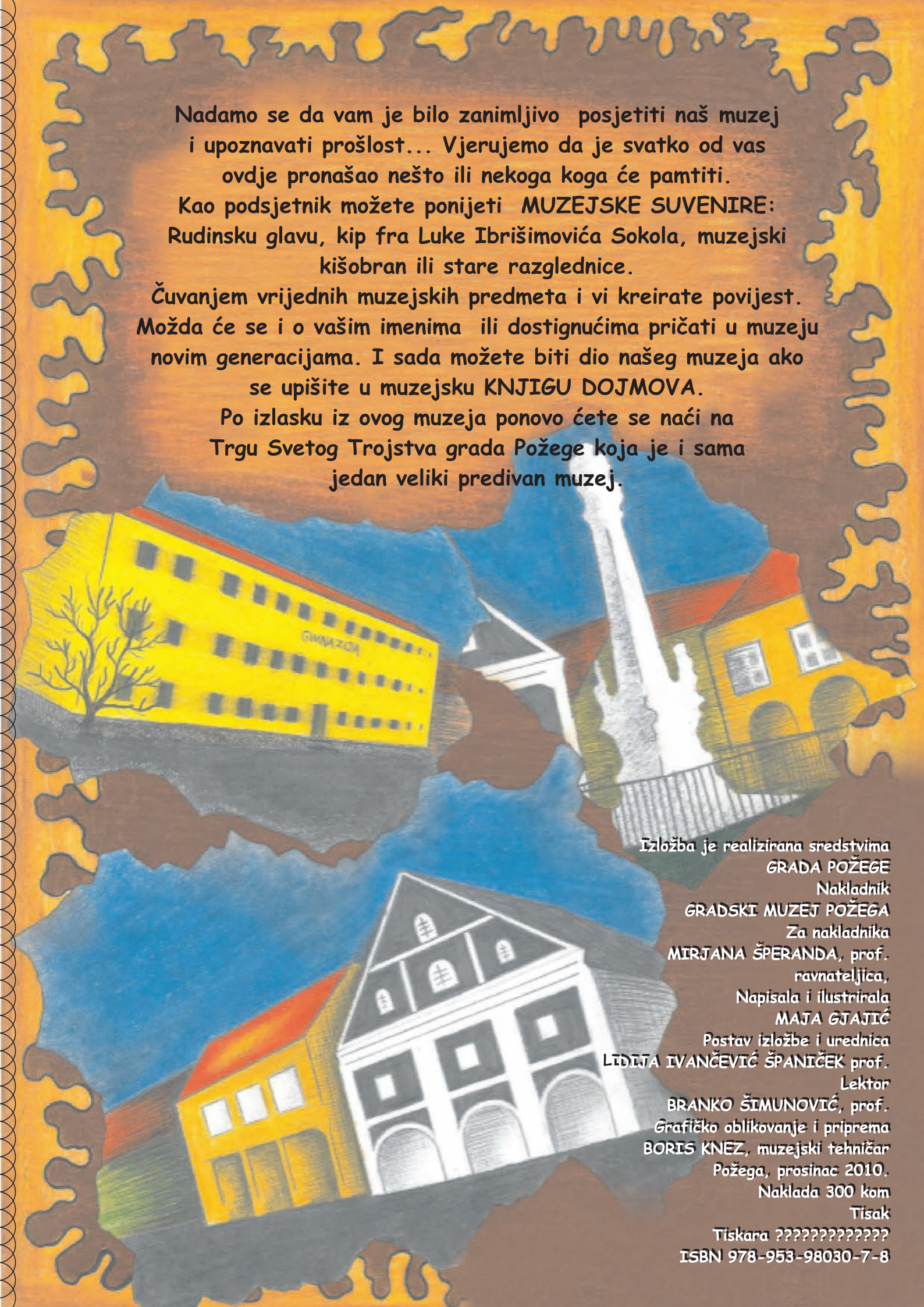
Došli smo i do **SPOMEN SOBE DOMOVINSKOG RATA** u požeškom kraju. Najžešće borbe u našem zavičaju vođene su u okolici Mijača i Ožegovaca, u čijem oslobađanju važnu ulogu je imala 123. brigada. Pogledajte što su sve borci nosili sa sobom: oružje, osobne predmete, značke, krunice... Možete vidjeti slike vojske, djece u sklonišu. Posebno mjesto u Domovinskoj sobi imaju spomen fotografije i fotografije poginulih branitelja u našem kraju. Nažalost, sigurno i sami znate nekoga tko je poginuo u Domovinskom ratu, a možda je to bio i netko iz vaših obitelji. Ova soba je sjećanje na sve teške dane i zahvala svima onima koji su na bilo koji način doprinjeli oslobađanju domovine.

Nadamo se da vam je bilo zanimljivo posjetiti naš muzej i upoznavati prošlost... Vjerujemo da je svatko od vas ovdje pronašao nešto ili nekoga koga će pamtiti.

Kao podsjetnik možete ponijeti **MUZEJSKE SUVENIRE**: Rudinsku glavu, kip fra Luke Ibrišimovića Sokola, muzejski kišobran ili stare razglednice.

Čuvanjem vrijednih muzejskih predmeta i vi kreirate povijest. Možda će se i o vašim imenima ili dostignućima pričati u muzeju novim generacijama. I sada možete biti dio našeg muzeja ako se upišite u muzejsku **KNJIGU DOJMOVA**.

Po izlasku iz ovog muzeja ponovo ćete se naći na Trgu Svetog Trojstva grada Požege koja je i sama jedan veliki predivan muzej.

Izložba je realizirana sredstvima
GRADA POŽEGE

Nakladnik

GRADSKI MUZEJ POŽEGA

Za nakladnika

MIRJANA ŠPERANDA, prof.
ravnateljica,

Napisala i ilustrirala
MAJA GJAJIĆ

Postav izložbe i urednica
LIDIJA IVANČEVIĆ ŠPANIČEK prof.

Lektor

BRANKO ŠIMUNOVIĆ, prof.

Grafičko oblikovanje i priprema
BORIS KNEZ, muzejski tehničar
Požega, prosinac 2010.

Naklada 300 kom

Tisak

Tiskara ?????????????

ISBN 978-953-98030-7-8

MAJA GJAJIĆ rođena je 2. siječnja 1996. godine u Požegi. Živi u Kutjevu gdje je kao odlična učenica pohađala OŠ „Zdenka Turkovića“. Danas je učenica prvog razreda jezične gimnazije u Požegi. Posebnu nadarenost pokazivala je za likovni izraz. Sudjelujući na brojnim državnim i međunarodnim natjecanjima za svoje radove dobila je mnoge nagrade i priznanja. Objavljene su joj do sada tri slikovnice. Prva u sklopu natjecanja Moja prva knjiga: „Hoće li Zemlja ozdraviti?“ (2007.) koja je predstavljena 2008. godine u Gradskoj knjižnici i čitaonici u Požegi, zatim „Priča patuljaka vesele doline“ (2009.) i slikovnica „Tamo negdje iza oblaka pronašla sam ljubav“ (2010.). Veliko priznanje dobila je na međunarodnom natjecanju „May Peace Prevail on Earth“ u New Yorku kojim je postala ambasadorica mira u svijetu.

SLIKOVNICE u muzejskoj izdavačkoj djelatnosti su vrsta muzejsko - edukativnih publikacija kojima je cilj porukom, usklađenom ilustracijom i tekstom približiti muzej i njegov sadržaj djeci predškolskog i školskog uzrasta, ali i odraslima kojima je područje interesa slikovnica.

Budući da slikovnice kod djece slikom i ilustracijom potiču maštu, razmišljanje, izražavanje, ali i usvajanje estetskih stavova, muzej ovim neobičnim vodičem kroz svoj stalni postav nastoji izgraditi još jedan most ka svojim korisnicima. Grad Požega, Grad prijatelj djece dao je financijsku potporu za realizaciju ove zanimljive slikovnice. Iako je danas u Hrvatskoj objavljeno nekoliko vrijednih muzejskih slikovnica, ova slikovnica „ŠTO JE MUZEJ?“ je prva ove vrste koju je ilustrirala i napisala jedna djevojčica. Ideja da se približimo djeci i slikovnicom, prerasla je u ideju da dijete svojim očima i svojom rukom, drugom djetetu dječjim jezikom u suradnji s kustosom približi muzej. Autorica slikovnice je svojim riječima razvila priču pri posjeti muzeju. Ona je prikriveni organizator vodstva, koji učenike upoznaje s muzejskim predmetima i kratkom poviješću Požege i požeškog kraja. Koloristički vrlo žive ilustracije prati jednostavan crtež. Autorici ove muzejske slikovnice Maji Gjajić zahvaljujemo na trudu, suradnji i njenom specifičnom doprinosu u širenju kulture.

Ovom slikovnicom Gradski muzej Požege dobio je još jednu zanimljivu publikaciju koja će vjerujemo dobiti zaslužno mjesto, uz dosada izdane, ne tako brojne slikovnice hrvatskog muzejskog nakladništva .

Lidija Ivančević Španiček